

"תרועה לאדם הפשוט"

אהרון קופלנד (2.12.1990-14.11.1900, ארה"ב)

על המלחין והיצירה

אהרון קופלנד נולד בברוקלין, ניו יורק למשפחה יהודית-ליטאית. למרות שהוריו לא עודדו אותו בלימודי המוזיקה הוא ניתב את דרכו בימי נעוריו והחל במלאכת ההלחנה בגיל חמש עשרה. הוא זכה למלגה היוקרתית גוגנהיים והמשיך להרחיב את השכלתו המוזיקלית אצל גדולי המלחינים והפסנתרנים בארה"ב.

בבחירות לנשיאות של שנת 1936 התייצב קופלנד לצד המפלגה הקומוניסטית האמריקאית, עובדה אשר הובילה להכנסת שמו ופועלו לרשימה השחורה של ה-FBI, הזרוע המרכזית שהגבילה את חריות הפרט בתקופת המקרתים.

ב-1953 זומן קופלנד אל הקונגרס להעיד כי מעולם לא היה קומוניסט. נרעשים מן ההאשמות, רוממו רבים מחברי הקהילה המוזיקלית את המוזיקה של קופלנד כאות לפטריוטיות שלו. קופלנד השפיע רבות על המלחינים הצעירים בני זמנו, ביניהם על לאונרד ברנשטין, שהיה לידידו ובן חסותו.

בשנת 1964 העניק לו הנשיא לינדון ג'ונסון את מדליית החירות הנשיאותית, וב-1986 הוענקה לו מדליית הזהב של הקונגרס; שני עיטורי הכבוד האזרחיים הגבוהים ביותר בארצות הברית.

יצירתו של קופלנד "תרועה לאדם הפשוט", הכתובה לכלי נשיפה ממתכת וכלי הקשה, היא אולי המפורסמת ביותר שלו. היצירה נכתבה ב-1942 לבקשת המנצח יוג'ין גוסנס, מנצח התזמורת הסימפונית של סינסינטי. יצירה זו הושמעה רבות בפתירת ועידות ארציות של המפלגה הדמוקרטית בארצות הברית. התרועה גם שימשה כנושא הראשי של הפרק הרביעי בסימפוניה השלישית של קופלנד, שם היא מופיעה תחילה בנוסח שקט, פסטורלי ואחר בגרסה נועזת ובוטה יותר של המקור.

היצירה נכתבה כתגובה לכניסת ארה"ב למלחמת העולם השנייה בעקבות נאומו של סגן הנשיא וואלאס אשר הגדיר את המהלך כשחר חדש של המאה למען האדם הפשוט. במקור היא הולחנה להרכב של כלי נשיפה ממתכת וכלי הקשה. מאוחר יותר היא תוזמרה לתזמורת סימפונית מלאה.

היצירה זכתה לעיבוד חדשני על ידי הלהקה הבריטית - *ELP* - *Emerson, Lake & Palmer* - להקת רוק מתקדם הנחשבת לאחת המשפיעות ביותר בסוגה זו.

העיבוד של אמרסון ליצירה של קופלנד הוא בגדר פרשנות חופשית סביב הרעיונות המקוריים. קופלנד אישר בהתלהבות את הגישה של הלהקה ואף הגדיר אותה כקומפוזיציה הסובבת סביב זו המקורית שלה תוך המנעות מתעתיק. בעוד ה-FANFARE של קופלנד נמשך כ-3 דקות, פרשנותו של אמרסון הרחיבה את המקור עד ל-9 דקות בשל קטעי האילתור הסולניים.

על מאפייני היצירה

הפנפר מתקדם לפי חלופה בין תפקידי כלי הקשה וכלי נשיפה ממתכת באמצעות מענים, בראשית לפי פסקי זמן המפרידים היטב את שני סוגי המצלולים, ובהדרגה לפי פרשי זמן קצרים יותר בין שתי קבוצות הכלים עד לשיבוץ יחדיו. קופלנד מרבה להשתמש במהלכי מרווחים של קוורטות וקבינטות, והרמוניות פתוחות.

המוטיבים:

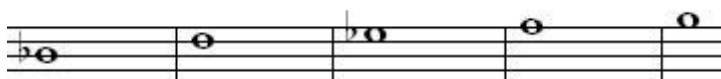
מוטיב 1 סביב סי במול, נמתח עד האוקטבה של הצליל פה לפי קוורטה וקווינטה
ונח על מרווח הסקונדה היורדת

מוטיב 2 יורד ברבעים

מוטיב 3 ארפזיים עולים במי במול וסי במול

מוטיב יורד על סי במול

הסכמה המלודית/הרמונית

סדר הופעת הכלים ותפקידם

1. **הקדמה**: טימפני, תוף באס, גונג - 6 מכות איטיות (כל מכה שנייה כפולה) בתבנית ריתמית איטית ההולכת, מואטת, ונחלשת
2. **תצוגה ראשונה**: 3 חצוצרות באוניסונו – משמיעות את המנגינה של הפנפר בקוורטות וקווינטות בעלייה הנענות במענים יורדים כמו ארפזיים מפורקים, ויוצרים אפקט של מתח ומכובדות כיאה לתרועה טקסית.
3. טימפני ותוף בס – 2 מכות (השנייה כפולה)
4. **תצוגה שנייה** 4 קרנות ו 3 חצוצרות מתפצלות בגבה הצליל ונעות במרקם הומוריתמי על המוטיבים של התרועות, ובהמשך מרחיקים לכת לצלילים גבוהים יותר
5. מכה (כפולה) טימפני ותוף באס
6. קרנות וחצוצרות – המשך מנגינה
7. טימפני, תוף באס וגונג – 4 מכות (כל שנייה כפולה)
8. **תצוגה שלישית עם סקציות כוראליות /בלוקים**: טרומבונים שני ושלישי וטובה מצטרפים אל חברי המשפחה ממתכת ומרחיבים את הגוון ואת עומס הצליל לפי אותם המוטיבים של התרועות. חילופי המשקל בין זוגי ומשולש מדגישים את הופעת שלושה הרבעים כגוש מאסיבי בפני עצמו מזה ואת ארבעת הרבעים מזה.
9. טימפני – התפרצות טה טה טה
10. טרומבונים שני ושלישי וטובה ומיד הצטרפות **טרומבון ראשון קרנות וחצוצרות** (כל הבראס) – הפעם המנגינה ארוכה יותר
11. טימפני ב טה הטה טה משולב מדי פעם במנגינה
12. קרנות יוצאות מההרכב לפראזה אחת
13. **קודה**: קרנות חוזרות וגם תוף באס ומכאן ועד הסוף מנגנים כולם יחד.
14. לקראת הסוף חוזר **הגונג** בהצפפה של המוטיבים כדי לחזור ולזכור אותם שוב ושוב.

<https://www.youtube.com/watch?v=ZdqjCmMjeaA>

<https://www.youtube.com/watch?v=fvy0Hg5nmCs>

אהרון קופלנד נוכח בביצוע בניצוחו של לאונרד ברנשטיין
<https://www.youtube.com/watch?v=MK1N46dRPVg>

הצעות לפעילויות :

1. הבחנה בין משפחות כלי הנגינה ובכלים המשתתפים בכל משפחה :

חלוקת תפקידים במימיקה לפי חלופת המענים של היצירה.

עמידה במרחק בין שתי הקבוצות והתקרבות הדרגתית ביניהן לפי שיבוצי כלי ההקשה אל תוך המוטיבים המלוודיים של כלי הנשיפה ממתכת, עד להאחדה של שתי הקבוצות בשורה אחת.

2. התיידדות עם היצירה במרחב :

הליכה במרחב ותגובה מוסכמת בהישמע כלי הקשה או כלי נשיפה ממתכת.

הליכה במרחב ותגובה להשמעת מצלולי אקורדים או מנגינות לעומת צלילי פעמה או דמימות

. הבחנה בין ארבע המוטיבים בתנועה במרחב ובעזרת כיווני הידיים והגוף לפי ארפזיים יורדים או עולים וחלוקת תפקידים בהתאם. מומלץ להעמיד קבוצה גדולה לכוראל ולתיבות של שלושה רבעים.

3. האזנה ומעקב משמאל לימין אחר מפת האירועים המוזיקליים (רישום מספר המוטיבים)